

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ЦѢНА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА И. ХР. ГАБРОВСКИ.

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и Шуменъ, печатница „Основа“.

Капитализмътъ и Социализмътъ у насъ.

Трѣбва да признаемъ, че едно отъ най-забѣжителнитѣ явления напоследѣдъ у насъ е свикването на Земледѣлческо-промишленния конгресъ (съборъ). Той е ново явление въ нашия животъ и тъкмо на време се свиква. Отпадането на занаятѣ и земледѣлнето въ послѣднитѣ нѣколко години, отъ въшната конкуренция и отъ нашата закъсѣлость, ни показва, че дребното рѣчно производство е осѣдено днесъ на смъртъ. Нашата страна я очаква общо осиромашаване и затѣйване, безъ надѣжда нѣкога да се спаси отъ тѣхъ, ако старитѣ начини на производството не се замѣнятъ съ нови. Отъ друга страна Изложението въ Пловдивъ лѣкнму показа, до колко нашата страна е останала назадъ въ економическото развитие и какво може да се направи въ това отношение. Не можеше да не се обърне внимание на економическото състояние на нашата страна. Трѣбваше да се помисли за него. Истинна, отдавна е обърнато внимание на економическото състояние на страната; току-рѣчи отъ дѣй години пасамъ то задава грижи на нашитѣ държавни и обществени дѣйци. Но още никой не можеше да каже точно, какво трѣбва да се направи за економическото развитие на страната. А пуждата отъ да се направи нѣщо въ това отношение отъ денъ на денъ повече се осѣщае. Разбира се, че най-естественото бѣше да се понесе съвета на лѣщитѣ по економическитѣ въпроси наши хора. Ето защо инициативата да се свика конгресъ отъ лѣщитѣ хора у насъ заслужа пълна похвала.

Делегатитѣ на конгреса трѣбваше да рѣшатъ единъ твърдъ жеченъ, но извъпредино важенъ въпросъ: какъ да се подигнатъ нашата млада индустрия и нашето отпаднало земледѣние, какви мѣрки да се взематъ за тая цѣль? И трѣбва да признаемъ, че тѣ рѣшиха това питане съ голѣма лѣщина. Предъ насъ на масата лѣжки книжката „Първий Българскій Земледѣлческо-промишленний Съборъ при Изложението въ Пловдивъ“, въ която сж изброени всички мѣрки, които конгресътъ препорѣчва за повдигането на нашата индустрия и нашето земледѣние. Тия мѣрки се касаятъ току-рѣчи до всички клонове отъ нашия помипѣкъ. Може би, много отъ тѣхъ нѣма да дочакатъ своето обзѣдане; но ний не се съмѣваме, че най-важнитѣ отъ тѣхъ ще се приложатъ. Необходимостта отъ тѣхъ е очевидна. А най-важни сж мѣрките,

които препорѣчва Конгресътъ за развитието на индустрията и земледѣлнето. Тия мѣрки сж: отварянето на фабрики и образцови работилници и чифлици, въвеждането на усѣършенствувани машини и най-главно покровителство на едрото производство и търговия. Съ други думи, Конгресътъ препорѣчва всички мѣрки, които могатъ окончателно да въведатъ у насъ капиталистическия начинъ на производството.

Иий, социалъ-демократитѣ, не веднѣжъ сме го казвали, че нашата страна вече вѣтши въ нѣтъ на капитализма, че капиталистическия начинъ на производството е неизбѣженъ за нашата страна и че той е естествения законъ на нейното развитие, който не може нито да се прѣскачи, нито да се измѣни. Единчкото нѣщо, което може да се направи, това е — да се спомога за по-лесното минаване отъ стария народъ презъ него. Земледѣлческо-промишленния Конгресъ, като препорѣчва отварянето на ателиета (работилници), каквито сж белгийскитѣ, и на образцови чифлици, като препорѣчва най-широко покровителство на едрото производство и търговия, очевидно е, че признава горнията истина. Но щомъ е неизбѣженъ за нашата страна капитализмътъ, тогава сж неизбѣжни и всички слѣдствия отъ него. Капиталистическото производство унищожавя дребното, събира всички богатства — фабриктѣ, машинитѣ, земята и всички орѣдья на труда — въ по-малко и по-малко рѣчи, като обрѣща най-голѣмата частъ отъ народа въ наемни работници. Отъ друга страна, машинизмътъ нѣхвърля на улицата хиляди работници безъ работа, създава извъпредино богатства и извъпредино голѣма сиромашия. А отъ това се по-често и по-често се прѣплъватъ пазаритѣ и магазинитѣ съ стоки и тогава всичко спира — фабриктѣ се затварятъ, хиляди работници се нѣхвърлятъ на улицата, търговци и банкери фалиратъ, магазинитѣ прѣпълнени съ стоки се затварятъ, настѣпва едно време, като че ли народитѣ сж преживѣли една страшно изгубителна война. И това положение се по-често се повтаря, колкото по-нататѣкъ вървимъ. Капитализмътъ най-сетѣ самъ себе си отрича, самъ прави своето съществуване без-смисленно, нецѣлесобразно. Появлението въ всевътѣски пазаръ на нови народи, какъто е нашия, като изострюва международната конкуренция, прави още по-голѣма безсмислеността на капиталистическитѣ наредби. Неходъ отъ това безсмисленно положение на работитѣ се явява за всички народи, колко-годѣ развити, *Социализмътъ*.

Нашата страна, не ще и дума, ще испита това положение на работитѣ,

което създава капитализмътъ. Съ въвеждането на машинизмътъ, съ развитието на фабричната индустрия и нашата страна отива чрезъ капитализма въ социализма. Капитализмътъ създава и революционната работническа класа, която ще осѣществи социалистическата наредба и у насъ. Българската соц.-демокр. партия е организована и сила. Нейната непосредствена задача е да привлече въ редоветѣ си нашата работническа класа и да я приготви, чрезъ борба за своитѣ права, за да осѣществи социалистическия идеалъ. И ний сме убѣдени, че българската соц.-демокр. партия се залавя за тая задача тъкмо на време.

Д. Благоевъ

Слѣдующето извличаме изъ „Le Peuple“:

ПРОЕКТЪ ЗА МЕЖДУНАРОДНО ИЗЛОЖЕНИЕ.

Редакцията на в. „L'Indépendance“ прѣди нѣколко седмици е устроила единъ референдумъ върху проекта за едно международно изложение въ Брюксель или Антверпенъ, тѣзи два съперничающа по между градове.

Този референдумъ е спечелилъ голѣмъ успѣхъ между читателитѣ на „L'Indépendance“. Иий мислимъ, че писмото, което г. Едмондъ Никаръ е помѣстилъ въ тоя листъ по поводъ на споменатия референдумъ, ще бѣде интересно за нашитѣ читатели, толкова повече, че въ него сж изразени сериозни социалистически мисли; затова ний сметохме за пужно да го въ-произведемъ изцѣло.

Ето това писмо:

Господине Директоре на в. „L'Indépendance“,

Вашия референдумъ е една прекрасна идея. Азъ слѣди развитието му съ голѣмъ интересъ.

Вашитѣ кореспонденти предполагатъ нѣща илѣителни и щастливи: палатъ на просвѣщенето, изложение женско. Говорятъ за Брюксель — Антверпенъ — Лиежъ — Остендо, съединени въ една обширна комбинация за удоволствие и любопитство: празници! празници! и празници!

Това не е ли второстепенно нѣщо въ нашето време, когато съ такова безпокойствие хората сж заети съ социални реформи? Не ще ли бѣде по-добрѣ да се създаде изложение, което би помогнало на тѣзи реформи? Не ще ли бѣде най-полѣзно да се представитъ предъ очитѣ на публиката ужаснитѣ мизерии, които служатъ на единъ като храна за бунтове, а на други като

храна за стрѣление и горѣщо желание да се преобразуватъ нашитѣ европейски общества, гдѣто единъ умиратъ, лишавайки се отъ пасѣщия, отъ най-необходимото, а други се повреждатъ отъ изгнѣмѣри изнѣшества и невздрѣжности?

Не бихме имали куражъ да представимъ въ едно подобно изложение, което би било същевременно и благотворно и ужасающе, крайнитѣ несправедливости, нѣщо подидатъ изотдолу нашата блясава, но лажовна организация. Това би било новостъ и рѣдкостъ. Впечатлението би било силно. Това би било

ПАЛАТЪ НА МИЗЕРИИТѢ

Въ такава смисълъ:

1) Както въ Парижъ, да се издигне Бастилия заедно съ нейнитѣ околности; да се построи една отъ ония ужасающа глухи улици, гдѣто работницитѣ се борятъ съ мизерията и смъртъта; да се не забрави нито една отъ ония страшни подробности, които новитѣ анкети откриватъ.

2) Да се избератъ отъ всичкитѣ индустри работници, прѣдставляюща най-добри изродяванията, обезобразяванията, хилавоститѣ и болѣститѣ, които тѣзи послѣднитѣ причиняватъ. Да се не забравятъ обезобразенитѣ отъ олово работници, които произвеждатъ бѣлицата, работницитѣ съ проѣдено лице, що правятъ кибритъ, несититѣ рудничари, женитѣ, които растропаватъ захаръта, съ ожуглени до коститѣ прѣсти, всички ония клетници, които сж преждевременно съепнани, смазани, убити, всички ония, за които старостта е почти непозната. Има единъ отъ вашитѣ кореспонденти, който предлага да се изложатъ по една двонца отъ всѣка човѣшка раса. Нека изложимъ по-скоро нашитѣ диваци, отколкото ония на Меланезия или Полинезия.

3) Да се построятъ ресторани, въ които да се готвятъ такива ѣстета, каквито ядатъ само работницитѣ.

4) Да се взематъ въ построяни бо-гоугодни заведения и въ домове за приглеждане ницитѣ такива характеристични групи отъ нещастници, които отектветството или недостатъчността на работа хвърля въ бродяжничество и въ други престѣпни дѣяния.

5) Да се представи една група отъ момчета на занаятци, които (момчета) бѣдността хвърля въ жалка проституция изъ кошетата на улицитѣ.

6) Въ специално отдѣление да се представи съ нагледни чертежи грамадната разлика, която съществува между послѣдствията на работнически и буржуазния животъ, отъ гледна

точка на дълготривостта, болестите, епидемията, нравствеността на дъщата, криминалността, алкохолизма и пр.

7). Въ друго едно отклонение пък да се илюстрира фалсификацията на всички видове храни, които употребява работническата класа, с всички фазисологически растройства, що ги произвеждат.

8). Най-насетя, да се съгласят нацията на европейската раса да реализират, въпреки — това, що се отнася до нея, и върху мѣста, които ще й се покажат, едно подобно изложение: Париж-Лондон-Берлин-Виена, Хамбург-Единбург да представят въ поразителни образци безчестията и позора на тяхните бѣдни квартали.

Какъв имуществен урок отъ хуманност и справедливост би се извлекъл отъ подобно едно сдѣлване! Какъв примѣръ би дала нашата малка страна, която дѣйствително тъй силно е тръгнала по пътя за осъществяването на дѣла отъ социална справедливост, при всички противодѣйствия на доволитѣ и егониститѣ! Това нѣма ли да струва повече отъ общоповенитѣ забавления на международнитѣ изложения?

Азъ се ограничавамъ съ това кратко изложение. Не трѣбва да се злоупотребява съ широкото гостоприемство, което ви дават на кореспондентитѣ. Азъ бихъ билъ крайно излъганъ въ мѣстното си, което си съставихъ по поводъ на тая любопитна инициатива, що сте ви предприели, ако ви бихте си помислили, че тѣзи идеи сж твърди смѣли, за да бъдатъ публикувани.

Приемете увѣреніе, Г-не Директоре, въ приличното ми къмъ Васъ почитание.

Едмондъ Никаръ.

СИДИКАТИТЪ

(Еснафскитѣ дружества).

Въ Англия, Франция, Германия, въ цѣла Европа и Америка работницитѣ водятъ откритъ борба за своето освобождение отъ експлоатацията и подчиненіето на господаритѣ. За тая цѣль тѣ се съединяватъ въ еснафски работ

нически дружества, или тъй нарѣчени *синдикати*. Напримѣръ, словослагателитѣ, рудничаритѣ, дюлгеритѣ, шивачитѣ, кундураджитѣ и другитѣ работници отъ разнитѣ градове се групиратъ въ еснафски дружества — синдикати, отъ съединението на които се образуватъ голѣми работнически съюзи. Въ едно дружество си има *синдикатна камара*, гдѣто работницитѣ се срѣщатъ да си размѣняватъ мислитѣ по разнитѣ въпроси, които ги интересуватъ. Синдикатнитѣ камери представяватъ и зацѣпняватъ интереситѣ на работницитѣ.

Тѣ нагледатъ за изпълнение на сключенитѣ контракти между работницитѣ и господаритѣ, разрѣшаватъ тѣхнитѣ пренепри, събиратъ статистически свѣдѣния, указватъ на работницитѣ гдѣ могатъ да намѣрятъ работа съ по голѣма заплата, поддържатъ гревитѣ, устройватъ библиотеки, вечерни училища и сказки за работницитѣ. Съ една рѣчь синдикатитѣ сж практически школи за изучаваніе на социалнитѣ въпроси. Въ тѣхъ работницитѣ привикватъ да се спонаватъ, да се разбиратъ и да живѣятъ братски животъ.

Благодарение на дългата и усиленна борба на работницитѣ, съществуванието на синдикатитѣ е признато отъ законѣтъ. Най-рано си извоюваха това право английскитѣ работници. Тѣ още въ 1824 година придобиха право да се съединяватъ въ дружества противъ господаритѣ. И това имъ право и до днесъ се уважава отъ английскитѣ държавни мѣже, които съ внимание изслушватъ заявленията на работническитѣ дружества.

Въ едно работническо дружество си има касса за взаимно помаганіе на работницитѣ въ време на болѣсть, гладъ, или въкоя друга нужда. За това всѣки работникъ е длъженъ да внася по 5 или по 10 стотинки на день въ кассата на дружеството, та кога въкоп отъ тѣхъ останатъ безъ работа, тогава кассата ги поддържа до като си намѣрятъ работа. А твърди често се случаватъ, щото работницитѣ да оставатъ безъ работа. Днесъ трудътъ се продава и купува като стока. Господаритѣ когато понесатъ могатъ да изпѣдятъ работницитѣ и да ги прину-

дятъ да гладуватъ. И забѣлѣзано е, че работницитѣ гладуватъ тъмъ тогава, когато дюлгеритѣ се препѣлѣятъ съ много стоки. Фабрицитѣ на време спиратъ и работницитѣ оставатъ на улицата гладни, голи, боси, безъ работа, защото изработили толкова хлѣбъ, дрѣхы и обуца, щото не могатъ да се продадатъ. Поерѣдъ най-голѣмото изобиліе, тогава царува най-страшна сироманія. Това е сезонътъ на гладната смъртъ. И презъ тоя мъртъвъ сезонъ, дружественитѣ касси сж истински благотѣлители на работницитѣ.

Но често пъти работницитѣ сами напущатъ работата съ цѣль да принудятъ господаритѣ да имъ увеличатъ дневната заплата и да имъ намалятъ работното време. Въ такъвъ случай тѣ по отрано се споразумяватъ, че никой нѣма да отиде на работа до като господаритѣ не склонятъ да отстъпятъ. Това напущаніе на работата се нарича грева, или стачка. До като трае гревата, безработното време, работницитѣ се поддържатъ взаимно отъ дружественитѣ касси.

За да си представимъ по ясно каква полза принасятъ тия касси на работницитѣ, достатъчно е да вземемъ за примѣръ нѣкои английски дружества. Така, „Съединеното дружество на механицитѣ“ брои повече отъ 50,000 члена и въ 1879 година е имало въ кассата си по вече отъ десѣтъ милиона лева капиталъ. Въ разстояние на 25 години то е исхарчило около 25 милиона лева за поддържаніе на своитѣ членове въ време на стачки, болѣсти и други нужди. „Сюзитѣ на дограмаджитѣ и столаритѣ“ е исхарчило само презъ 1879 г. по вече отъ 1,520,000 лева за поддържаніе на своитѣ членове въ безработно врѣме. Благодарение на тия работнически съюзи, работницитѣ сполучиха да намалятъ работния день отъ 14 часа на 9 часа. Тѣ спечелиха извѣстни права, които имъ улесняватъ по кататънината борба за своето освобождение.

Най-напѣдъ до като работницитѣ не съзнаваха своитѣ классови интереси тѣ се бориха не само противъ своитѣ господари, но и противъ работницитѣ отъ другитѣ градове или страни, които ги конкуриратъ. Тѣ се сдружаваха съ

цѣль да се запазятъ отъ силната експлоатация на господаритѣ и отъ куренцията, а не досуцъ да прѣмѣнатъ светемата на експлоатацията на насмѣния трудъ. Тѣ още не бѣха дораснали до тамъ, щото да разбиратъ, че угнетенитѣ и експлоатираниитѣ цѣлны свѣтъ сж брати, и че само експлоататоритѣ сж тѣхни общи непритѣли.

По горчивия онитѣ отъ всѣкидневнитѣ борби най-сетѣ ги принудиха да се споразумѣятъ по между си и общи сили да дѣйствуватъ противъ международния съюзъ на експлоататоритѣ. Благодарение на машинно-кооперативното производство, което излизва производителитѣ предъ трудѣтъ като ги туря въ едно и също положение, благодарение на бързитѣ лесни съобщения, желѣзницитѣ, паракодитѣ, телеграфитѣ, телефонитѣ, облизаватъ и най-отдалеченитѣ днесъ работницитѣ отъ цѣлны свѣтъ иматъ еднакви интереси и се стрѣматъ къмъ една и сѣща цѣль: освобождението на трудѣтъ отъ игото на капиталѣтъ. Сега може да се каже, че въ образованія свѣтъ нѣма страна въ която работницитѣ да не сж съединени въ дружества и съюзи, или въ самостоятелни работнически партии. Намѣто да се борятъ частно противъ своитѣ господари, тѣ се борятъ като партия противъ самата обществена наредба, която е причината на всичкитѣ злини. Слаби и безпомощни като отдѣлни единици или дружества, въ економическата борба съ господаритѣ работницитѣ ставатъ силни и непобѣдими като классовъ партия — въ политическата борба.

Отъ нѣколко години насамъ и ншитѣ работници захванаха да се съединяватъ въ дружества съ касси за взаимно помаганіе. Напѣтъ словослагатели още въ 1886 година се опитаха да се организиратъ въ единъ общъ словослагателски съюзъ. Тѣ издаваха вѣстникъ „Работникъ“, „органъ на българското печатарско работническо съсловіе“, който изразяваше и зацѣпняваше тѣхнитѣ общи интереси. Въснитѣ прѣстана да излиза, но словослагателския съюзъ и до сега още съществува. Централното управленіе

КОМУНИЗМА

и

Економическата Еволюция

отъ Поль Лафарга

(Продължение)

Можело би да се разгледатъ всички индустрии и да ви се покаже, че всички сж измѣнені отъ машинската.

Какво направиха машинитѣ?

Употребението на машинитѣ превърна производството отъ индивидуално, частно въ комунално, обществено

Нека се обясня: по-напредъ въ всѣко семейство прѣдѣха и плѣтъха, въ всѣко село тѣчаха. Тия, разпрѣснати по цѣлата страна занятни, днесъ сж централизирани, събрани въ извѣстни области, които прѣдатъ и такатъ механически за всичкитѣ семейства.

Сѣчватъ за прѣденіе и тъканіе сж *поставени въ едни и сѣщи здания*, въ голѣмитѣ прѣдѣлнотаначни работилници.

Продуктитѣ сж изгубили вече индивидуалния си характеръ: кундуружията при дребното производство изработваше самъ цѣлитѣ обуца; самъ земане мѣрка, турѣше гйовѣтъ, изрѣзваше кожата, даваше формата и т. н. Общата бѣха, благодарение на това съваршенно *индивидуаленъ* продуктъ; единъ само работникъ бѣше достатъченъ за да ги изра-

боти. Но въ една фабрика за обуца продуктътъ прѣмѣнява прѣзъ хиляди рѣцѣ; единъ работникъ крои, други шие на машината, трети турятъ гйовѣтъ, шинчетата и т. н., общата сж *общъ* продуктъ на цѣло общество производители. Отъ *индивидуаленъ* продуктъ е станалъ *комуналенъ*.

Сѣщото прѣврѣщение се забѣлѣзва и въ търговията. Корпоративнитѣ устави отъ миналий вѣкъ принуждаваха всѣкой дюкенджия да се ограничава съ распродаваніето само на извѣстни стоки, продукти. Сукпаря трѣбваше да распродава само сукна и нежари само нежове. Възѣте въ Лувръ, въ Бонъ Марше, или въ който и да е отъ нашитѣ голѣми магазини, и виѣ ще видите най-различнитѣ, най-противоположитѣ продукти *поставени едни до другъ*, на едно и сѣщо мѣсто, подъ управленіето на капитала. Ако се прѣхвърлимъ въ Англия, виѣ ще намѣримъ още по-излънъ тоя комунизъмъ въ търговията. Господа Схоолбрѣдъ и Си продаватъ всѣко необходимо за обличаніе, ступануване и хрананіе. Голѣмитѣ лондонски кооперации прибавятъ къмъ това и аптекарски продукти, стоки; тъй щото тамъ се продава всѣчко отъ което има нужда и здравий и болний.

Влианіето на индустриалната централизация се оѣща и върху землѣдѣието. Малкитѣ земи „се сливатъ“, за да съставятъ голѣмитѣ поземлени владѣния. Азъ знамъ, че породихъ въ главата ви едно възраженіе: А въ Франция земята е раскъсана и се раскъсва всѣкой день, ще ми кажете виѣ. Съгласенъ съмъ; но това не бѣрка ни най-малко за повиваніето отново на голѣмитѣ поземлени владѣния, погледнете само на растящото изселваніе на

селата и виѣ ще се убедите въ това. Всички селени които испущатъ замѣта на своитѣ дѣди за да нахлуятъ въ промишленитѣ градове, сж продали своитѣ земи на голѣмитѣ собственици: така, напѣтъ дѣкъ, Г. Шалемель-Лакуръ, като се основава на неоспоримитѣ (вѣрнитѣ) официални статистики, бѣви на Сенатѣтъ, че 45 % отъ всичката обработванъ земя въ Франция принадлежи само на 142,000 голѣми собственици. Много земи прочее сж централизирани.

По това, което сега се върши въ Франция сѣ е извършило вече въ Англия, гдѣто всичката земя е въ рѣцѣтъ на нѣколко хиляди дѣни. Всички цивилизовани народи сж вълѣкнати въ това движение къмъ централизация. Англия така сѣщо излизва своитѣ древно-селеко ступанство; въ началото на сегашний вѣкъ, Валійското Граветство, напѣше още раздѣлено между значително, голѣмо число дребни землѣдѣлци, които изчезаха до еднѣ за да сторятъ мѣсто на нѣколко голѣми собственици-землевладѣлци.

Феодалната собственост бѣше много голѣма, пространна; въ обработваніето ѣ бѣше индивидуално, частно земята бѣше раздѣлена на безкрайно число малки парчета, обработваніето на които се покриваше на грѣноститѣ семейства; днесъ, гдѣто съществува едрата поземлена собственост, повиваніето на едрото комунално обработваніе става най-често, (сѣ нѣщо общоповенно). Спѣга прѣбродимъ Атлантическия океанъ, да отидемъ въ ar West, Фаръ Вестъ, областъ въ Съединенитѣ Щати, за да видимъ обработваніето на земята стигна по-външната точка на своето развитіе: дѣтъ

на съюзът се намира в София и до колкото ни е известно то е в състояние с разнитъ европейски съюзи. Преди 3 години, софийскитъ словослагателн бѣха се опитали да празнуватъ „1-ий Май“, всемирния работнически празникъ; но столичната полиция, която още не е навинала на такива „свободни“ издевички мѣри за да запази „мирътъ и тишината“ отъ мървата манифестация на нѣколко работници.

Освѣнъ словослагателски съюзъ у насъ има още долгерски, хамалски, кундурджийски и други работнически дружества въ разнитъ градове, които самата нужда ги е накарала да се съдружаватъ. И колкото по-патакъ въ първия толковъ по вече ще се увеличава числото на наемнитъ работници. Туй което неможе да направи енергията и дѣятелността на отдѣлнитъ личности за здружаването на работниците, ще го гаврати економическата необходимостъ. Нашата задача като социалисти се състои въ това да, обяснимъ и да докажемъ на капитъ работници, че тѣхното спасение е въ социализмътъ. Ний сме длъжни да ги насърчаваме да се групиратъ, да се съединяватъ въ дружества, като развиваме у тѣхъ классово съзнание, по тѣ същестъ върме ний трѣбва да ги привличаме въ редоветъ на партията, защото тѣ могатъ успѣшно да се борятъ и да побѣдятъ само като обществена сила, само като организирана работническа партия.

И. Г.

Конгресътъ на Французската Работническа Партия въ Марселия.

На 12 Септемврий т. г. се створи въ г. Марселия десетия националенъ конгресъ на Французската Работническа Партия, който трае петъ дена. Въ 1879 година навъ въ тоя сѣния градъ представителитъ на работническата класа изработиха программата на Работническата Партия съгласно ученнето на съвременния социализмъ и рѣшиха да взематъ за напредъ участіе въ венчнитъ политически борби. Отъ тогава до сега съ се изминали само 12 години,

а социалистическото движение въ Франция презъ това време е направило такива грамадни успѣхи, щето при стваряието на послѣдния конгресъ погледитъ на всички социалисти бѣха обърнати къмъ Марселия. И наистина, Французскитъ социалисти се явиха на конгресътъ не като прости делегати, но като побѣдители. Това бѣше конгресъ на побѣдителитъ, които съ водили и побѣдитъ, които съ одержели въ изборитъ за градскитъ и окръжни сѣбѣти, да разкажатъ какви успѣхи е направила социалистическата пропаганда между населението и да приематъ нѣкои по-рѣшителни мѣрки за по-скорошното вътѣржествуване на социалистическата партия въ Франция. Отъ 100 града 629 работнически дружества, или синдикати бѣха изпратили 131 делегати, между които имаше 6 депутата, 7 окръжни сѣбѣтници, 5 кметове, 11 помонични кметове и 24 градски общински членове — всички социалисти, за да представятъ и да изразятъ интереситъ и стрѣбления на цѣлата работническа класа. Тамъ присѣствуваха и нѣкои отъ водителитъ на чуждестраннитъ социалистически партии. Либкнехтъ представяше социалистическа Германия, Ансель — Белгия, Ванъ Келъ — Холандия. Конгресътъ получи много поздравителни адреси и телеграми отъ разнитъ страни. Ний ще приведемъ тукъ само нѣкои откъслечи отъ писмото на руската социалдемократка Вѣра Засуличъ, която отъ името на рускитъ социалдемократи е поздравлявала французскитъ делегати на конгреса.

Мили другари! Вързузана Франция се хвърля въ прегръдкитъ на цари тъкмо въ оная минута, когато се почва смъртното издъхване (агония) на руското деспотическо управление, и когато цѣла Русия измъчена отъ гледи благодарение на жедността и тѣлостта на своето правителство се готви да истръгне своитъ права отъ изравнитъ рацѣ на своитъ притеснители. Работническа и социалдемократическа Франция е върла неприятелка на деспотизмътъ; тя ще се съедини само съ ония, които работятъ за политическото и економическото освобождение на производителната класа. Втора азиятска и деспотическа Русия, която е на умряние естествено и отъ нѣмакъ подава ръка на всичко ваздичава въ Европа и, разбира се, че тя е опасна и постоянно пречи на тържеството на работницитъ въ цѣла Европа. Нова европейска и съвременна Русия, която ще се появи слѣдъ сегашната криза не само че нѣма да пречи на това тържество, но напротивъ, тя ще приведе свитъ многобройни баталיוни вънъшната международна армия на социалдемократитъ работници въ цѣлия свѣтъ.

Да живѣй работническа и социалдемократическа Франция! Да живѣй съедине-

нието и братството на социалистическитъ партии въ цѣлия свѣтъ.

Особно впечатление произведе на делегатитъ въ конгреса и на обществено мнѣние въ Европа рѣчта на Либкнехта. Слѣдъ като поблагодари конгреса отъ името на нѣмската социалдемократическа партия, която го е изпратила между своитъ французски брати, каза, че Марселскиятъ конгресъ ако и да се нарича националенъ, но той въ сѣщо време е интернационаленъ. За социалиститъ съществуватъ само дѣя парии: пария на капиталистическитъ експлоататори, отъ една страна, и отъ друга — пария на работницитъ, на угнетенитъ маси. И къмъ тая втора пария принадлежатъ всички социалисти въ свѣта, които се борятъ противъ парията на грабителитъ. Послѣ той каза, че не нѣмскитъ социалисти съ виновати за пролѣтата кръвъ въ братоубийтвенната война презъ 1870 година, въ тѣхнитъ неприятел — буржуазията. Французскитъ и германскитъ работници съ брати, само капиталиститъ съ тѣхни неприятел. Германскитъ социалисти, които побѣдиха Бисмарка и го свалиха отъ властта нѣма да се подчинятъ на никой власт. Тѣ съ готови да продължатъ послѣдната си канка кръвъ за тържеството на социализма. Либкнехтъ заврши рѣчта си съ думитъ: „Да живѣе международната и революционна социалдемократия.“

Тая рѣчь*) странно възбуди безснпната злоба на буржуазията и нейното правителство. Въстаницитъ и разнесоха отъ една до другия край на свѣта. Правителството не можа да се стържи да не излѣ патристически — республикански си глѣвъ върху водителитъ на германската социална демократия. И въ какво се състоее неговата вина? — Въ това, че той нарочно бѣше дошелъ въ Марселия, за да поздравитъ отъ името на социалистическа Германия французскитъ работници и да имъ заяви още веднѣжъ, че германскитъ работници съ тѣхни брати, че капиталиститъ отъ двѣтъ страни съ тѣхни общи неприятел.

На 14-й Септемврий, тъкмо когато конгреса заседаваше, се получи и като божба съ разнесе правителствената телеграма, съ която се зановѣдва на Либкнехта да напусне Франция.

Въ това време се извърши нѣщо неопикуемо, нѣщо, което не може да се искаже съ думи. Въ единъ мигъ венчнитъ делегати скачатъ на крака и съ гръмогласнитъ и единодушни викове „Да живѣе Либкнехтъ“ най-энергично протестираха противъ претѣжението на правителството. Въ раетоиние на нѣколко минути салонитъ гърмеше отъ силнитъ ржкоплѣскания и братски съчувствия, стравени къмъ основатели на германската социалдемократия. Послѣ, конгреса съ единодушно гласуване и съ въсторгъ избра Либкнехта за дѣйствиеленъ

*) Читателя ще прочете въ вѣнелъ текстъ, преведена въ 1-й брой на вѣстника.

предсѣдатель на конгреса и го прие за членъ на французската работническа партия. Рѣчта на Либкнехта се потвърди съ живи и прѣсни доказателства. Марселскиятъ конгресъ отъ националенъ стана интернационаленъ. Французскитъ работници още веднѣжъ доказаха, че тѣ съ напълно солидарни съ германскитъ работници и ипаци съ готови да протестиратъ противъ всички пасили и беззакония на своето республиканско правителство.

Преди да преминемъ къмъ рѣшенята, които се приеха, длъжни сме да отбѣлжимъ и това, че въ отговоръ на всички поздравителни адреси и телеграми конгреса гласува единъ общъ адресъ, съ който поздравява работницитъ отъ цѣлия свѣтъ, които се борятъ за социалното освобождение; отпрати своитъ най-живи съчувствия къмъ онии отъ двата пола, които подрускитъ истезания и въ монархическитъ и республикански затвори на Европа и Америка исплащатъ своята преданостъ къмъ великото дѣло на освобождението. Поздравява и работницитъ въ Кърмъ, които слѣдъ като настанаха своята класа въ градскитъ сѣбѣти, за да защититъ правото на общо гласоподаване, тѣ напуснаха работата и се побратиха съ своя другаръ Калвиняка.

Слѣдъ направения докладъ отъ Жюль-Гедъ за състоянието на партията и за нейнитъ дѣйстви прѣвъ миналата година, конгресътъ изслуша рапортатъ на делегатитъ върху кюрпаторатната и политическа дѣятелност на общинитъ и веднага мина къмъ въпроситъ, които бѣха поставени на дневенъ редъ:

- 1) 1-й Май презъ 1893 година;
- 2) Международния конгресъ въ Цюрихъ;
- 3) Идущитъ законодателни избори;
- 4) Социалистическитъ градски сѣбѣти и Лионската программа;
- 5) Пропагандата и организацията на партията въ селата.
- 6) Предложения.

Първитъ два въпроса се отнасятъ до международната борба на пролетариата, останалитъ до французската работническа партия. (Слѣдва.)

СМѢТКИТЪ НА ЕДИНЪ БУРЖУА.

Българскитъ социалисти иматъ двама върли противници — двама Ивановци: г. Иванъ Вазовъ и г. Иванъ Ев. Гешевъ. По нѣма съмнѣние, че отъ тѣхъ най-сериозния е г. Нв. Ев. Гешевъ. Въ книга XI на Периодическото списание, послѣдния, като прави нѣкои забѣлѣжки върху книгата на г. М. Герогневъ, посвѣщава и нѣколко думи на социалиститъ. Г. Нв. Ев. Гешевъ, като нека да обори българскитъ социалисти,

тѣ по нѣколко километра жетин полета се обрѣтватъ съ машини.

Има, господа, да разгледаме още единъ (четвърти) родъ централизация: централизацията на паритъ, която никой не може да отрича.

До като производството си оставане индивидуално, частно и сѣбната на трудитъ бѣха дребни, изискване съ търдѣ малтъ капиталъ за да се прѣде, имане се бужда само отъ хурка, и вретено; въбкой производителъ, слѣдъ като скѣтане нѣколко друга пара, можеме да стане господаръ, да има и свое докѣтче и да работи за своя смѣтка съ свитъ дѣца и нѣколко ученига и помощника. По това време се е отдава изминало. Прѣди невяианнето на едрото механическо производство, тая надежда можеме да се сбъдне, и се сбъдане въбкой дѣлъ; дѣсѣ ти е станала утѣния, неосъществима мечта.

Най-новитъ производителни сѣчваа съ тѣй гигантски (извънредно голѣми), че трѣба да имамъ не стотини, но стотини хиляди, та даде и милиони лева, за да си ги доставитъ. Въ нашия вѣкъ, най-главно, въ вторати му половина въ Франция се е породилъ новъ класъ хора, патоварени да се грижатъ само за централизиранието, *свѣзанието* на малкитъ капитали, които се владѣтъ *индивидуално*, което (свѣзанието) нудитъ дава за уреждането на механическото производство, срѣдства за прокариването на желѣзни пѣтица, експлоатиранието (обработването) на минитъ, постройването прѣдачниции и тѣкачницъ, издѣланието на високи пенци*), и т. н. Азъ

*) Високи пенци (pont - fort) така се наричатъ пенцитъ (частината високи) за разстоиланието на желѣзнитъ руды (Б. Пр)

знамъ, че раздѣленieto на голѣмитъ производителни организми (фабрицитъ, минитъ и т. н.) по акции и облигации (писмени задѣжжения) раскжева, демократизира (прави достъпна за народа) собствеността. Но тѣ не забѣлѣзватъ, че тая демократизация на собствеността позволява на капиталиститъ да измѣкватъ отъ тайнитъ скривалища на срѣборото венчнитъ пари, да ги централизиратъ въ рацѣтъ си и да монополизиратъ управлението, до като най сѣтитъ не загравятъ, благодарение на некуената си кражба, всичката собственостъ; така съ се патрунали въ сегашно време колосалнитъ богатства, капитали, които възлизатъ на стотини милиони и милиарди даже. Тоя начинъ на раскжевание, на демократизирание на собствеността на голѣмитъ промишленни и търговски прѣдирития, има за сѣтвина само оголванието, събличанието на пародната маса, за въ полза на нѣколко царѣ на златото.

Вий виждате, че производителитъ и размѣнителитъ организми приематъ комуналната форма. Това прѣвърщанне на индивидуалното производство и размѣна бѣше фатално, неизбежно слѣдствие отъ развитието на економическото явление; то се извърши независимо и даже противъ волята на хората; нищо не може вече да задрѣ неговото развитие, тѣй както и нищо не може да му попрѣче да достигне крайнитъ си (сѣтиннитъ), резултати. *Комунизиранието на срѣдствата за произвеждане трѣбва фатално, неизбежно да ни доведе до комунизиранието на срѣдствата за наслаждение.*

Но ако производителитъ и размѣнителни организми съ станали комунални, то начинътъ на

присвояванието (ползуванието) си е оставѣтъ индивидуаленъ. Нека се обѣсия: голѣмитъ производителни сѣчиза, каквенто съ прѣдачницитъ, заводитъ, желѣзницитъ и т. н. и голѣмитъ магазини за размѣна, каквито съ Лувръ, Бонъ Марне и т. н., макаръ и да съ комунални, се владѣтъ отъ единъ или нѣколко чловѣка, или най-сѣтитъ отъ едно общество акционери и облигатори; владѣнието си е останало индивидуално, частно, както тогава, когато производството и търговията по причина на незнаителността си (слабото си развитие), приемаха индивидуалната форма. Има прочее антагонизмъ (противорѣчие); или, за да употребѣи фразеологията (начинъ на изразяванието) на Гегеля, има антиномия, антитеза между начинътъ на произвѣждането и размѣняванието и начинътъ на присвояванието. Тая антитеза е причината на мѣкитъ и сиромашията и ти тѣка обществено тѣмъ криза, която ще я разрѣши.

Фаталното, неизбежното развитие на економическитъ явления е създадо комуналната организация (уредба) на производството и размѣната; това сѣщото развитие е породило срѣдствата за разрѣшението (уничтоженето) на антагонизмътъ (противорѣчието) между комуналниятъ начинътъ на произвеждането и размѣняванието и индивидуалнитъ начинъ на присвояванието; т. е. като комунизирание, простете ме, че употребявамъ тоя неологизмъ (нова дума), срѣдствата за произвеждане и размѣнявание, економическата еволюция (развитие) подготвеше въ сѣщото време комунизацията на срѣдствата за наслаждение.

(Слѣдва.)

прави един смѣткъ, каквито приличатъ на единъ буржуа. Да ни извини г. Гешевъ това изражение. Ако той, бившия Министъръ на Финансите, бившия Директоръ на Народната Банка, извѣстния „скромный“ нашъ економистъ, не може да се задържи на висотата на своето достоинство, на насъ проститѣ смѣткъ е простено да си послужимъ съ горнята дума, която характеризира неговитѣ смѣткъ.

Въ книгката „Що е социализмъ и има ли той почва у насъ“, на основание на фактитѣ, сж направени нѣкои смѣткъ, отъ които извадихме заключение, че нашитѣ дребни земледѣлци отпадатъ и че тѣ владѣятъ земята само на име. На г. Гешева това не се хареса и за да ни обори, взема бюджета. Излиза споредъ него, че колкото е по-голямъ бюджета, колкото сж по-големи данъцитѣ, толкова е по-добро положението на населението. Това съвсѣмъ е несъгласно съ истината. Г. Гешевъ ни посочва на факта, че емляга достигалъ до 4 1/2 мил. лева, а стойността на недвижимитѣ имоти достигала до 1.125 мил. лева и че отъ тѣхъ 650 мил. лева представлявали стойността на „земледѣлческитѣ ни земи“, като при туря при тѣхъ още 250 мил. покрити стѣжания и току-рѣчи 280 мил. лева животни. Да рѣчешъ, че всички тѣзи смѣткъ сж вѣрни. Питамъ се, доказватъ ли тѣ, че селектитѣ покрити и непокрити стѣжания не сж заложени у ливхариѣ, земледѣлческитѣ касни и пр.? Г. Гешевъ като економистъ трѣбва да знае, че непокрититѣ и покрититѣ стѣжания, както и животнитѣ на една страна, даже по-малка отъ нашата, могатъ да иматъ 5 пати по-голяма стойностъ отъ нашитѣ. Но доказва ли това, че непокрититѣ стѣжания, които обработва населението и покрититѣ, въ които живѣе то, наистина сж негова собственостъ? Нѣма нужда да бжде човѣкъ голямъ економистъ, за да види, че това нищо не доказва. Въ една страна може да има голѣми богатства и въ сжщото време да има голѣма сиромашия. Въ всѣка страна има „национални богатства“ отъ голѣма стойностъ, но какъ сж распределени тѣ, въ чии ръцѣ се намиратъ тѣ, — това е друга работа.

Смѣткитѣ на г. Гешева сж много успокоителни, сж благодарни, но не сж прави, не сж съгласни съ економическитѣ истини, на които той е „скромный“ издирвачъ“. Г. Гешевъ може поне да утѣшава себе си, че той не прави тѣжкото престѣпление, което правитъ социалиститѣ, — че той не подковава кредита на нашето земледѣлческо население. Но ний смѣемъ да го увѣримъ, че съ тѣзи си смѣткъ той нищо нѣма да помогне на това сжщото население, за кредита на което толкова се безспокои. По-големата частъ отъ него ще отпадне съвсѣмъ, земята му ще мине въ ръцѣтѣ на експлоататоритѣ, ще се експлоатиратъ. Може ли г. Гешевъ да сирѣ тази концентрация? Споредъ насъ, никои не може. Такова е времето, въ което живѣемъ, щото дребното производство не може да вирѣе. Това обстоятелство г. Гешевъ съвсѣмъ го не туря въ смѣткитѣ си. Но ако рѣче да го вземе въ внимание, ще види, че цѣлата му елегия за начина, по който да се влине на народа, е безплодна. Тогава той ще се увѣри, че спасението и на нашия народъ отъ мизерията е въ социализмъ, който той толкова мрази.

Д. Братановъ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ У НАСЪ.

Габрово.

Нашия градъ е единъ отъ онези градове въ България, въ които фабричната промышленность е успѣла отдавна вече да се развие. Тука отдавна сж се отворили нѣколко шачени фабрики, които на много семейства отнѣха отъ ръцѣтѣ работата и ги пехвърлиха по улицитѣ гладни, принудени да се продаватъ на фабрикантитѣ. Машинизмътъ, производството съ машини, като икарва въ по-голямо количество и по-евтини стоки, събаря, унищожава дребното производство, като обръща дребнитѣ производители въ наемни работници, които, за да живеятъ, сж принудени да се продаватъ на фабрикантитѣ. Такава е участъта на всички наши дребни производители, малки търговци и земледѣлци. Това явление, което се по-често и по-често започна да се съмжда у насъ, отдавна е прекарано отъ Габровци. Голѣма частъ отъ населението ни е обръната въ наемни работници по шаченитѣ фабрики. Положението на тия хора е ужасно. Тѣ работятъ по 12, 14, 16 и повече часа на день, а по нѣкога, особено ерѣмцу празниците, день и нощ непрекъснато. Платитѣ имъ за тая убийствена работа едва достигатъ за удовлетворение на най-необходимитѣ нужди. Това е много ужасно! Но напоследѣкъ и между тия работници се захвана едно колко-годи радостно движение, което обхваща добри резултати. Социалистическата пропаганда, която до сега се ограничаваше само между по-интелигентнитѣ слоеве, се промѣкна и въ тия фабрики, като оживи и развѣра тия изгубени сѣщества, що мърдаха изъ вътрѣ. Започва се едно тихо движение, едно слабо още неодоуване и неенение между работницитѣ. Нашитѣ приятели, които ходятъ изъ тия работници, имъ разясняватъ какъ ги експлоатиратъ, какъ ги грабятъ фабрикантитѣ, развиватъ съзнанието имъ като класа, като сила, разясняватъ имъ социализма и разпространяватъ брошуритѣ отъ „социално-демократическата библиотека“ по между имъ. По стотини екземпляри отъ тѣзи брошури се разнасятъ между тѣзи работници и забѣлжително съ каква жадностъ тѣ ги взематъ. Всичко това фабрикантитѣ виждатъ и по разни начини се мъчатъ да му попрѣчатъ. Тѣ строго забраняватъ на работницитѣ си да четатъ социалистически книги и да се срѣщатъ съ социалисти, като ги заплашаватъ, че въ противномъ случай ще ги изпѣдятъ съ работа. Но всички тѣзи и други такъви мѣрки не могатъ да спиратъ или унищожатъ веднажъ започналото се движение. То се корени въ економическитѣ условия на страната. Веднѣжъ появлено отъ тѣхъ, то се развива, като привлича къмъ себе си всички угнетени, всички угривени и недоволни и ще икара най-посрѣдъ човѣчеството отъ днешното мизерно положение. Единичкото, което може да се направи е само усиляванетоъ на това движение, гдѣто го има, а гдѣто не, — дѣйствиуванетоъ, за да се развие.

Етнегъ.

Пловдивъ.

„Гладътъ, казватъ, създавалъ цивилизация“. Това е вѣрно както за миналитѣ общества, така и за настоящето. Гладътъ, нуждата да се нахрани и напои караше едновременно дивакъ да захваща ръцѣтѣ си съ тоягата. Това сжщото караше по-насититѣ първобитнитѣ комхуни [общини] като нападаха при постелиното си мѣстоположение отъ едно мѣсто на друго, да изнамератъ лѣкътъ, сакътъ, по сетитѣ земледѣлческитѣ съчини и др. т. Тоя сжщи бичъ кара и днешнитѣ хора да мислятъ какъ да се излѣзе отъ това несносно и убийствено положение.

У нашия градъ бѣдността, сиромашията е много голѣма, вслѣдствие на сравнително по-големото си економическо развитие. На много малки търговци и занаятчи семейства просто мрътъ отъ гладъ, по причина, че тѣхъ ги събива конкуренцията на голѣмитѣ търговци и работници. Това станало повсемѣстно явление, съ особена ясностъ се забѣлзва въ Пловдивъ. Многома завчарани самостоятелни хора, дребни занаятчи, които както и да е си икарваха хлѣба, днесъ се скитатъ по улицитѣ безъ работа, като постоянно мислятъ „на какъ ще му излѣзе край“. Това положение на работнитѣ кара нашитѣ хора да търсятъ, да мислятъ, да дирятъ истината, да заловятъ нѣщо по-идеално въ живота, което да обхваща подобрише на мизерното имъ положение.

И тѣ въ това си търсене на истината дойдоха най-сетѣ да протестанизма. Тѣ видѣха въ него единичкото спасение на човѣчеството. Възмутени отъ днешнитѣ несправди, съ днешното извратено общество, много отъ нашитѣ съспани отъ конкуренцията дребни производители прегърнаха това учение, което имъ се представяваше по-чисто отъ всѣкидневнитѣ житейски борби. По това увличание бѣ за малко. Протестанизма се указа неспособенъ да изцѣли болнитѣ на тия бѣдници. Несносно имъ положение, което отъ день на день се по-вече се влошаваше, искаше да станатъ сериозни промѣни въ днешния общественъ редъ. А това протестанизма не можеше да направи. Единичкото нѣщо, което може да помогне въ тоя случай е социализма.

И наистина повечето отъ тѣзи хора, които протестанизма не можа да удовлетвори, прегърнаха това ново учение у насъ. Пропагандата между тия слоеве дава много добри резултати. Може да се каже, че повечето, ако не всички, социалисти отъ нашия градъ сж биле по преди протестанти. И когато презъ м. Августъ протестанскитѣ пасторъ отъ градътѣ ни държа рѣчь за „социализма, като едно днешно обществено зло“, неговитѣ до скорошни ученици протестанти излѣзоха да зацѣпаватъ социализма.

С. Д.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ ВЪ СТРАНСТВО.

ИТАЛИЯ.

Въздържанието на анархиститѣ.

Въ провинциитѣ Феррара, Мантуа и Реджио, анархиститѣ водятъ една усиленна пропаганда, за да убѣдятъ избирателитѣ да не взематъ участие въ изборитѣ на 6 Поември. Тѣ распрѣсватъ, не само въ градоветѣ и малкиитѣ, но даже и въ селата, многобройни листовѣ, въ които социално-демократическитѣ кандидати се изобръзватъ постоянно като шарлатани и честолюбци. Бившии депутати Канцио, зетъ на Гарибалди, не падна по-долу отъ другитѣ. Но при всички това, социалистическата пропаганда се развива, като прави огромни успѣхи.

ШВЕЙЦАРИЯ.

Интернационалзий конгресъ въ Цюрихъ.

Делегатитѣ на комитета на работническата партия въ Швейцария, на Федерацията на професионалнитѣ съюзи и на организацията на Грютли, въ съгласие съ комитета по организирането на бѣднѣщия интернационаленъ конгресъ, сж рѣшили да поставятъ въ тоя конгресъ слѣдующитѣ въпроси, които ще бѣждатъ висшани въ дневния редъ: 1) Тактика, по която да слѣдватъ социалиститѣ въ страни, гдѣто народа встъпва непосредствено въ законодателството; 2) Практическитѣ иска-

ния, които произтичатъ отъ истинността на социализма.

Първий въпросъ ще възбуди едно странно разглеждане на държавен социализмъ и парламентаризма, а вториятъ предъ видъ точното определение, въ случай на война, е възможно и извънъ именно нашия, предизвикващъ една всеобща гревъ.

Вижда се, при това, отъ самото въпросъ на послѣдний въпросъ, по които цѣллитѣ и холандскитѣ делегати сж поставили на една гледна точка. Отъ онаи на делегатитѣ отъ другитѣ ни, че ще е необходимо още отъ сега да се занимаемъ съ него, толкова повече ако економическото положение се още повече влоши, както и има страхъ за въпросъта за гревъта малко или много, може да вземе единъ обезпечителенъ характеръ.

ФРАНЦИЯ.

Възвръщането на гревиститѣ отъ Кармо въ рудницитѣ.

На 3-й Поември въ 5 1/2 ч. сутринъ гревиститѣ се възврънаха на работническитѣ пѣйки Карманьола, придружаваха Боденъ, Дюкъ Керси, Фрѣ и Калвиниакъ.

Женитѣ крѣпиха най-силно. Преди рото на компанията нѣеше само колѣно, които вървѣше на чело. Часовитѣ бѣ извадени отъ обикновенитѣ имъ постѣи. Жанмермерията бѣ обградена. Преди синдикатитѣ рудничари женитѣ изидоушикоитѣ, долу подлѣцитѣ!

Като пристигнаха до мината, работницитѣ извикаха: „Да живѣе социалната революция!“

Най-сетѣ, процессията, като направи една полуобиколка, се спрѣ на едно мѣсто гдѣто ораторитѣ извиха, че работницитѣ отъ Кармо нѣма никога да оставятъ отъ кого да обижда кого да е отъ тѣхъ, да ги принуждава да си даватъ гласъ противъ волята имъ.

Дюкъ-Керси каза, че това явление прѣдъ насъ се вижда, — работницитѣ слѣдъ едно толкова продължителна гревъ, се връщатъ въ минитѣ, исповѣдайки високо своето социалистическо убѣждение.

АНГЛИЯ.

Едно любопитно пововедение въ политическитѣ манифестации: Опни отъ работничитѣ работници съ Ист-Ендъ въ Лондонъ, — повечето евреи, — които сж работници отъ работа, сж рѣшили да направятъ манифестация въ улицитѣ на Лондонъ, като преминатъ боси, за да произведатъ сенсация съ голѣмата си мизерия.

Проектътъ на останалитѣ безъ работническия еврей да преминатъ боси презъ улицитѣ на Лондонъ не е единствения живописенъ елементъ на дѣйствителната работническа агитация въ Англия.

О'Кесъ, водителъ на една работническа групна, останала безъ работа, поминалъ пастора на една черква въ Лондонъ, а обръне една отъ залитѣ на сѣбѣ, а останалитѣ безъ занитие работници. Пасторътъ се е съгласилъ на тоя актъ отъ християнска любовъ, снособна, между тѣмъ да сѣкърби всички опни черковнослужители, които се старатъ да запазятъ сѣбѣ ценния характеръ на богослужението храмоветѣ.

Малка кореспонденция.

Пловдивъ, Бай Атанасу. Получи ли писмата въ Пловдивъ? Обиди се.

Сливенъ, Каснеру на мѣстната дружина. Получи ли писмата. Чакаме кореспонденцията.

Разградъ, П. И. писмото и паритѣ получили. Главния Работнику Каленцову. Главния Сѣбѣтъ не имаша желанието ни. Чакаме рѣшението.

Шуменъ, Добрену, секретарю на мѣстната дружина. Главния Сѣбѣтъ получи отчета.

Руссе, Г-ну Георгиеву. Паритѣ 15 лева за държане социалистическата пропаганда получиха.

Шуменъ, печатница „Основа“.